

INTERNET A ADOLESCENTI

INTERNET A MEDIOVANÁ KOMUNIKACE

- prostředí poskytující interaktivní mediovanou komunikaci a zejména široké možnosti Internetu lze také charakterizovat jako „disinhibited environment“ zejména proto, že silně
- oslabuje přijímání sociálních rolí v průběhu interakce (Kiesler et al., 1984)
- a redukuje působení sociálních norem.

INTERNET A MEDIOVANÁ KOMUNIKACE

Celkově z povahy interaktivní mediované komunikace a kvality komunikačního kanálu (přenosové cesty)

- podle různých autorů vyplývají významné problémy
komunikující přesouvají pozornost spíše na problém a obsah sdělení než na příjemce,
- dochází k redukci normální hierarchie rolí komunikanta, které existují ve skutečném životě,

INTERNET A MEDIOVANÁ KOMUNIKACE

- jedinec pro své chování získá určitou anonymitu jakoby byl součástí davu, který ve své podstatě potlačuje lidskou individualitu tj. dochází k jevu *deindividualizace* podle hlediska konceptu Gustava Le Bonna (Joinson, 1999),
- uživatelé nevědomě přenáší obsahy své vlastní mysli, své fantazie a obavy na druhou komunikující stranu, na toho s kým komunikují ať už je to člověk či počítač (Turkle, 1997)

INTERNET A ADOLESCENTI

V současných podmínkách Internetu má školní mládež možnost rozvíjet komunikaci a navazovat „virtuální vztahy“ zejména prostřednictvím služby:

- *chat*, která nabízí snadno dostupnou a velmi lákavou synchronní komunikaci, která budí dojem skutečného, byť pouze na textu založeného rozhovoru,
- *elektronická pošta*, která už tak bezprostřední není, ale zato nabízí možnost přípravy komunikátu, jeho obohacení o prvky grafiky a zejména lze daleko lépe vyjádřit, resp. je více času k verbálně-textovému popisu emotivního zaujetí komunikující osoby.

INTERNET A ADOLESCENTI

- možnost nalézt velké množství vztahů a možností seznámit se
 - dospívající se často domnívají, že v prostředí Internetu mohou nalézt velké množství potencionálních partnerů a přátel a existuje zde nepřetržitá možnost neustále poznávat nové kamarády
- nezávislost na regionu a místním prostředí – virtuální prostředí poskytuje možnost komunikace s lidmi z celého světa a poznání jiných kulturních prostředí

INTERNET A ADOLESCENTI

- snadnou možnost ověřit si schopnost komunikovat v cizím jazyce a vyzkoušet si znalost cizího jazyka
- poměrně snadnou příležitost k navazování vztahů – dospívající se rádi seznamují, což je podle řady výzkumů jedna z vlastností dospívajících
- větší možnost uplatnění své osobnosti pro sociálně handicapované jedince popř. jedince, kteří nesnadno ve skutečném kontaktu vyjadřují své emoce,
- příležitost získat své první sexuální zkušenosti v přímém on-line kontaktu – i když pouze v slovní formě a psaným textem apod.

VÝZKUMY CHOVÁNÍ ADOLESCENTŮ

- ukazují, že dospívající nedávají virtuálním vztahům příliš velkou váhu a nepovažují je zpravidla za „pravé“ přátelství a spíše se snaží virtuální přátelství či lásku převést do roviny skutečného vztahu.
- Opačně pak také existují postoje, že se mnozí adolescenti navázanými virtuálními kontakty svým způsobem baví, přirovnávají svůj virtuální vztah ke „kouzlu a magii“
- a o skutečné setkání se svým protějškem nestojí protože mají obavu ze „ztráty kouzla“.

VÝZKUMY CHOVÁNÍ ADOLESCENTŮ

- celková očekávání od virtuálních vztahů se u mužů a žen často výrazně liší
 - Z hlediska mužů se zdá, že spíše než dívku hledají prostřednictvím Internetu partnerku pro erotický vztah
 - Dívky pak hledají spíše porozumění, možnost komunikace a realizují svojí identitu.
- Podle vlastních výpovědí adolescentů se při zprostředkované komunikaci pomocí Internetu podlehne snadněji iluzi, protože účastníci komunikačního procesu mají často o svých protějšcích úplně jiné představy
- Příznačné dále je, že většina komunikantů - adolescentů očekává, že komunikující protějšek hledá ve virtuálním prostředí totéž, co oni, což pak vede také k dalšímu nereálnému očekávání a často ke vzájemné deziluzi

CELKOVĚ BY PEDAGOG A PSYCHOLOG

- měl ve své praxi adolescenty připravit na to, že přenos virtuálních vztahů do skutečnosti není vždy bez problémů, protože při prvním kontaktu často dochází k určitému zklamání a nenaplnění původních představ.
- by se měl vždy **pokusit analyzovat motivy svých studentů**, které je stimulují ke komunikaci a navazování jakýchkoliv vztahů ve virtuálním prostředí.

MOTIVY

Mezi základní potřeby a motivy školní mládeže a dospívajících patří zejména:

- **hledání sama sebe a experimentování s identitou** – v neomezeném a relativně bezpečném prostředí Internetu adolescent zpravidla řeší zpravidla otázky a potřeby svých osobních i pracovních vztahů a celkové životní filozofie a perspektivy,
- **hledání určité intimity a pocitu začlenění** – navazování intimních vztahů a hledání pocitu, že někam patří včetně určité sounáležitosti, je velmi důležitá potřeba každého adolescenta,

MOTIVY

- **separace od rodičů a rodiny** – významnou potřebou adolescenta je dále hledání nové identity a vztahů, které nejsou spojené s rodiči; Internet tak může poskytovat jakousi fiktivní nezávislost a dobrodružství zvláště když rodiče nejsou s nabídkou služeb a možnostmi komunikace Internetu příliš seznámeni,
- **odreagování frustrací** – dospívající se v prostředí anonymního a snadno dosažitelného Internetu snadno odreagují a vybíjí své sexuální a agresivní tendence,

MOTIVY

- **rozvoj sociálních aktivit a učení** – vedením častých rozhovorů a diskusí, byť jsou svými výrazovými možnostmi velmi omezené, se sociální dovednosti a schopnosti komunikace adolescentů zlepšují,
- **sexuální aktivita** – i když je tzv. „cybersex“ povrchní a nepřírozený, přirozené potřeby adolescenta jsou silným motivem k tomuto bezpečnému pátrání a objevování vlastní sexuality.

INTERNET JAKO PROSTŘEDEK PRO EXPERIMENTACI S VLASTNÍ IDENTITOU (PRO HLEDÁNÍ VLASTNÍ IDENTITY)

Důvody proč mladí lidé experimentují s vlastní identitou. Z výzkumů vyplývají zajímavé příčiny jejich experimentování:

- **obava z odhalení** - ve virtuálním prostředí lze identitu velmi jednoduše změnit,
 - a proto zpravidla pokud dospívající nechce dělat některé věci v souladu s normami a pravidly společenství (ve kterém má určitou přezdívku – identitu) snadno aby nebyl poznán, jak v reálném světě tak i v rámci virtuálního společenství, identitu změní (stydlivost za „blbý otázky“, změna identity na seznamujícím se chatu apod.)

EXPERIMENTACE S IDENTITOU

- **zvýraznění určitého rysu sebe sama** – dospívající se chce identifikovat se svým bezprostředním aktuálním pocitem, prožít svou náladu a zdůraznit svůj určitý rys.
 - Dospívající se mění, aby si zkusil jaké to být vyhraněný v určitém ohledu, rysu, vlastnosti – a tuto část povahy chce vtělit do svého virtuálního obrazu, do své virtuální postavy.
- **změna sexuální identity**, znamená změnu významného rysu osobnosti – pohlaví. U dospívajících, kde ještě není sexuální orientace ještě vyhraněna, jde o experimenty širšího dosahu – experimenty pak mohou mít významný vliv a mohou formaci sexuální identity dokonce urychlit.

EXPERIMENTACE S IDENTITOU

- **změna virtuální identity jako zábava** – dospívající mění svou identitu, aby se pobavil, odreagoval popřípadě si udělal z někoho legraci. Změna identity a experimentování s ní se stává tak v prostředí Internetu bezpečnou zábavou, ve skutečnosti by tomu tak být nemuselo,
- **hledání ideální podoby sebe sama** – tendence stát se ideálem. Dospívající zkouší jaké to je být ideálem, „hvězdou“ a zkusit sebe sama změnit k lepšímu.

LITERATURA

- Šmahel David. Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi. Triton, 2003.
- Turkle, Sherry. Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet. Simon & Schuster, 1997.
- Joinson, A. Social desirability, anonymity, and internet-based questionnaires. Behavior Research Methods, Instruments, & Computers 31, 433–438 (1999).
- Kiesler, S. et al. (1984). Social psychological aspects of computer-mediated communication. *American Psychologist*, 39, 1123–1134.